

Plan för digitalisering i Motala kommun 2018-2023

Motala kommun

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum: 2018-11-12
Gäller från: 2018-11-12

Diarienummer: 18/KS 0130
Paragraf: 152

Plan för digitalisering i Motala kommun 2018-2023

Sammanfattning

Med digitalisering menas i Motala kommun *verksamhetsutveckling med stöd av informationsteknik (IT)*. Syftet med Plan för digitalisering i Motala kommun är att vägleda kommunens nämnder och verksamheter i att nå en tydlig prioritering, styrning, samordning, och uppföljning av digitaliseringsinsatser. Den förväntas öka kunders och medborgares förmåga kring, samt tillit och tillgänglighet till digitala tjänster. Den förväntas även öka förmågan i Motala kommuns organisation att effektivt och samordnat ta vara på digitaliseringens möjligheter i verksamhetsutveckling för att uppnå ett effektivt nyttjande av resurser och god kvalitet för medborgare och kund.

Planen för digitalisering gäller hela Motala kommun som geografiskt område och Motala kommun som organisation. Den bygger på den nationella digitaliseringsstrategin ”För ett hållbart digitaliserat Sverige”, som regeringen antog i maj 2017 och innehåller åtta vägledande principer vid prioritering, planering och utvärdering av digitaliseringsinsatser. Till denna plan kopplas förvaltningsövergripande handlingsplaner med konkreta insatser och nyttorealiserings för att uppnå de övergripande målen.

Bakgrund

Den demografiska utvecklingen nationellt och i Motala kommun innebär att vi i en nära framtid behöver bereda välfärd för fler samtidigt som skatteunderlaget blir mindre och tillgången på personal minskar inom centrala områden. I av Kommunstyrelsen antagna Planeringsförutsättningar 2018 anges strategi och plan för digitalisering som ett av uppdragen som ska finnas med i Mål- och resursplan samt Verksamhetsplan 2018. Digitaliseringen pekas av alla förvaltningar ut som en viktig framtidsfråga som på sikt har stor potential att effektivisera arbetssätt och öka tillgängligheten och delaktighet för medborgare och kund.

Digitalisering kan beskrivas som två former av digital förändring. Den ena formen handlar om att saker och händelser omsätts i digital form. Till exempel kan dokument, filmer, ritningar, inpasseringar och visningar göras digitala. Den andra formen handlar om att använda digital teknik som stöd för att skapa värde på nya sätt, det som kan kallas digital transformation. Ett exempel är välfärdsteknologi, som ger möjlighet till helt nytt värde för kunden och helt nya arbetssätt och organisering. Med digitalisering menar vi i Motala kommun *verksamhetsutveckling med stöd av informationsteknik (IT)*, det vill säga det som omfattas av begreppet digital transformation.

Planen har tagits fram i en arbetsgrupp med representation från samtliga förvaltningar. Under våren 2017 kartlades alla större pågående utvecklingsarbeten med koppling till digitalisering. Motala kommun har tagit del av SKL:s förändringsledningsprogram LEDA för en smartare välfärd där 20 kommuner har arbetat med att identifiera, beskriva och sprida ett lyckat införande av digitala lösningar och nya arbetssätt. Motala kommun har även ett utbyte i digitaliseringsarbetet med de kommuner som ingår i det regionala kvalitetsnätverket *Qualitet Öst*.

Inledning

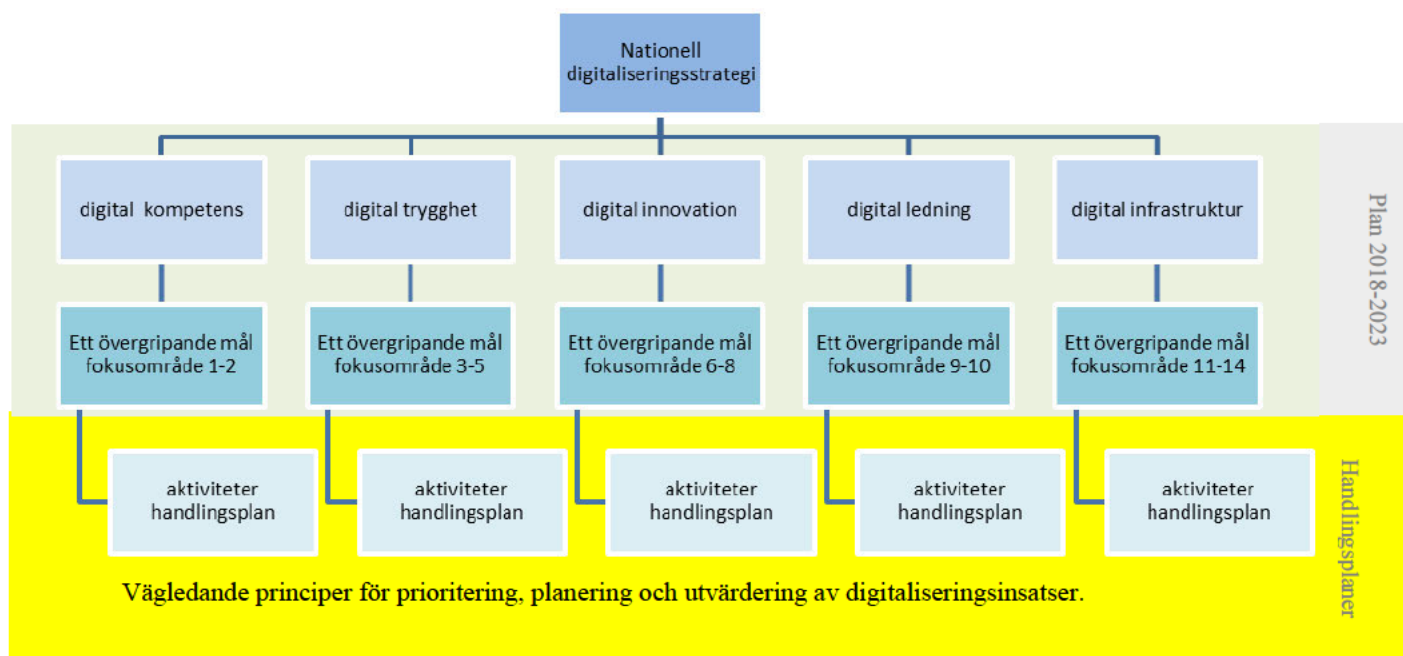
Digitaliseringen i Motala kommun ska medföra att alla i det geografiska området är en del av och har förtroende för det digitaliserade samhället. Denna plan gäller hela Motala kommun som geografiskt område och Motala kommun som organisation. Planen beskriver hur Motala kommun som organisation kan bidra till hela Motala kommuns anpassning till de allt snabbare förändringarna i en digitaliserad omvärld, men även till ett proaktivt användande av digitaliseringens möjligheter.

Nationell strategi och Regional digital agenda som utgångspunkt

Regeringens nationella digitaliseringsstrategi "För ett hållbart digitaliserat Sverige" antogs i maj 2017. Den nationella strategins vision är "ett hållbart digitaliserat Sverige" med det övergripande målet att "Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter". Den nationella strategin definierar ett hållbart digitaliserat Sverige. *Visionen handlar om ett Sverige där alla i hela landet är en del av och har förtroende för det digitaliserade samhället. Det handlar om ett samhälle som digitaliseras för att det förenklar vardagen, för att det skapar konkurrenskraft och leder till nya jobb och för att det utvecklar Sverige.* (s 8)

För att uppnå den nationella visionen och det övergripande målet har fem delmål identifierats: digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning och digital infrastruktur.

Plan för digitalisering i Motala kommun utgår från de fem delmålen i den nationella strategin: digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning samt digital infrastruktur. De är översatta till Motala kommuns övergripande mål med underliggande 14 fokusområden. Den första handlingsplanen omfattar tiden 2018-2020 och innehåller aktiviteter för att nå de övergripande målen. Uppföljning sker av de övergripande målen samt aktiviteterna i handlingsplanen, som integreras i förvaltningarnas verksamhetsplaner.

Den Regionala digitala agendan i Region Östergötland är framtagen 2013 och gäller för 2014-2020. Agendans mål är kopplat till det tidigare fastställda nationella målet om att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Den regionala digitala agendan är antagen av samtliga kommuner i Östergötland samt av Landstinget i Östergötland (numera Region Östergötland), dåvarande Regionförbundet Östsam och Länsstyrelsen. Den regionala digitala agendan revideras under 2018 baserat på den nationella strategin.

Vid arbetet med Plan för digitalisering i Motala kommun har även de nationella strategierna ”Sverige helt uppkopplat 2025” och ”Med medborgaren i centrum”, samt ”IT Infrastrukturprogram för Motala kommun 2017-2020” beaktats.

Syfte

Syftet med planen är att:

- Vägleda kommunens nämnder och verksamheter i att nå en tydlig prioritering, styrning, samordning, och uppföljning av digitaliseringsinsatser.
- Öka kunders och medborgares förmåga kring samt tillit och tillgänglighet till digitala tjänster.
- Öka förmågan i Motala kommuns organisation att effektivt och samordnat ta vara på digitaliseringens möjligheter i verksamhetsutveckling för att uppnå ett effektivt nyttjande av resurser och god kvalitet för medborgare och kund.

Åtta vägledande principer för digitalisering

Följande principer ska vara vägledande vid all prioritering, planering och utvärdering av digitaliseringsinsatser och bidra till samordning och effektivitet i insatserna.

1.Verksamhetsutveckling med stöd av IT

Digitaliseringen är en naturlig del av verksamhetsutveckling, inte en isolerad IT-fråga. Den ska bidra till en enklare vardag för privatpersoner och företag, en smartare och öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet samt en högre effektivitet i verksamheten.

2.Nyttorealisering

Motala kommuns modell för nyttorealisering ska tillämpas på varje nytt initiativ.

3.Helhet före delar

För att ta tillvara samordningsvinster ska nationella och regionala lösningar i första hand användas före lokala lösningar. Kommungemensamma lösningar ska i första hand användas före verksamhetsunika.

Innan nya lösningar anskaffas görs en långsiktig nyttovärdering och en inventering av befintliga lösningar som kan användas eller bör avvecklas.

Inför prioritering mellan olika aktiviteter beaktas risker och konsekvenser för hela den kommunala organisationen, inte endast den berörda verksamheten.

4.Samverkan

Befintligt och nytt tillfälligt nätverkande används för att driva digitalisering och främja lärande.

Kunskap, perspektiv och lärande från egna och andras insatser på lokal, regional och nationell nivå tas aktivt tillvara och sprids. Samverkan premieras på alla nivåer för ett effektivt resursutnyttjande i digitaliseringen.

5.Digitalt först

Tjänster ska i första hand erbjudas, användas och följas upp digitalt. Det förväntas möjliggöra för kunder och medborgare att bli självbetjänande och samskapande. Det förväntas frigöra resurser i den kommunala organisationen för att prioritera det personliga mötet där kvaliteten så kräver.

6.Standardiserade lösningar framför egna anpassningar

Öppna standarder och specifikationer ska användas för att göra det möjligt att göra data tillgängligt för fler och för att enklare bevara data långsiktigt. Återanvändning av digitaliserat material ska göras möjligt. Nya system ska fungera med redan befintliga och vara enkla att underhålla, uppdatera, använda, supporta, avveckla och arkivera.

7.Öppenhet

Användande av öppna data ska öka transparensen, vilket kan bidra till att stärka demokratin och öka tillväxten. Pågående digitaliseringsarbete samt resultatet av det ska, där så är möjligt och lämpligt, göras tillgängligt för en bred användning för så många som möjligt.

8.Säkerhet och enkelhet

Motala kommuns digitala tjänster ska vara säkra och uppfattas som enkla att använda.

Vision

Motala kommuns vision för verksamhetsutveckling med stöd av IT är:

I Motala kommun finns de bästa förutsättningar för digitalisering som bidrar till värde för miljö, samhälle, företag och individer.

Fem nationella delmål, 14 fokusområden i Motala kommun

Digital kompetens

Övergripande mål: I Motala kommun kan alla utveckla och använda sin digitala kompetens.

Digital kompetens i Motala kommun som geografiskt område innebär att alla ska vara förtroagna med och ha kunskap om digitala verktyg och tjänster samt ha möjlighet att följa med och delta i den digitala utvecklingen utifrån sina förutsättningar. Att arbeta för ökad digital kompetens och delaktighet är en demokratifråga då det ger ökade förutsättningar för att vara aktiv i vårt samhälle. Digital kompetens och delaktighet handlar även om att ha den medie- och informationskunnighet som krävs för att kunna finna, analysera, kritiskt värdera och skapa information i olika medier och sammanhang. Kommunen har ett ansvar att säkerställa att alla kan ta del av viktiga samhällstjänster. Invånare i Motala kommun ska känna att de har den digitala kompetens och delaktighet som behövs för att kunna använda digitaliseringens möjligheter för nytta och nöje i vardagen.

Digital kompetens inom Motala kommuns organisation innebär att medarbetare, chefer och förtroendevalda har tillgång till rätt digital kompetens för att kunna utföra och utveckla sitt uppdrag och verka som goda förebilder för användandet av digitala tjänster.

Fokusområde 1: Digitala tjänster säkra och tillgängliga för alla

Alla kunder och medborgare i Motala kommun kan ta del av och använda digitala samhällstjänster på ett säkert och likvärdigt sätt.

Fokusområde 2: Rätt digital kompetens hos Motala kommuns medarbetare

Motala kommuns samtliga medarbetare har den digitala kompetens som krävs.

Digital trygghet

Övergripande mål: I Motala kommun finns de bästa förutsättningarna för att alla på ett säkert sätt ska kunna ta del av, ta ansvar för samt ha tillit till det digitala samhället.

Alla invånare i Motala kommun ska känna tillit till och ha förtroende för vår kommuns digitala tjänster. Tjänsterna ska vara enkla i sin användning och vara tillgängliga för alla oavsett funktionsvariationer eller språksvårigheter. Det är viktigt att det digitala samhällets utveckling genomsyras av ett demokratiskt synsätt där alla invånare känner en grundtrygghet i Motala kommuns digitala utveckling genom säkra digitala system som värnar om den personliga integriteten. Digital trygghet för Motala kommun som organisation innebär en förmåga att väl hantera säkerhetsaspekten i digitalisering.

Fokusområde 3: Samskapande medborgare och kunder

Medborgare och kunder blir i högre grad delaktiga i Motala kommuns utveckling genom olika digitala kanaler och lösningar, till exempel i medborgardialoger och en väl fungerande synpunktshantering.

Fokusområde 4: Digitala tjänster för självständighet

Nya digitala tjänster bidrar till att främja den enskildes möjlighet till självständighet.

Fokusområde 5: Ökad insyn i egna ärenden

Digitala tjänster ökar kunders insyn i sina egna ärenden i Motala kommun.

Digital innovation

Övergripande mål: I Motala kommun finns de bästa förutsättningar för att digitalt drivna innovationer ska utvecklas, spridas och användas. De ska ge värde för miljö, samhälle,

För Motala kommun som geografiskt område innebär detta en god samverkan mellan alla samhällssektorer kring ny kunskap och gemensamma utvecklingsfrågor. Det innebär även att vi använder data på ett smart sätt med stor tillgänglighet för alla och att vi har en kultur som stöttar utförande och utveckling av tjänster med stöd av IT.

För Motala kommun som organisation innebär det att alla arbetar på ett strukturerat sätt med verksamhetsutveckling med stöd av IT. Relevanta öppna data ska göras tillgängliga med stöd av ett regionalt samarbete. Tillgängliggörandet av öppna data möjliggör innovation och delaktighet i och med att privata aktörer, forskare och andra organisationer får tillgång till information och kan använda den.

Fokusområde 6: Öppna data

Datahanteringen i Motala kommuns organisation främjar innovation genom att tillgängliggöra öppna data samt genom att data återanvänds i den egna organisationen och delas med andra offentliga verksamheter.

Fokusområde 7: Samverkan mellan samhällssektorer

En väl utvecklad samverkan mellan offentlig verksamhet, näringsliv och civilsamhälle kring ny kunskap och gemensamma utvecklingsfrågor gynnar hela Motala kommun som geografisk plats.

Fokusområde 8: Organisation och kultur som främjar effektivisering

Motala kommun har en kultur och en organisation som främjar kostnadseffektivitet, innovation, digitalisering och förmågan att kontinuerligt identifiera utvecklingspotential.

Digital ledning

Övergripande mål: I Motala kommun sker relevant, målmedveten och rättssäker effektivisering och kvalitetsutveckling genom digitalisering.

För Motala kommun som organisation innebär effektivisering att vi skapar mer nytta med de resurser vi har idag eller att vi skapar samma nytta som idag med mindre resurser. Ledningens roll är att möjliggöra, främja och samordna digitalisering. För att skapa effektiva digitala lösningar behövs en hög grad av samverkan mellan kommunens förvaltningar.

Fokusområde 9: Samordnad styrning och ledning av digitalisering

I Motala kommun finns en tydlig övergripande styrning och samordning av digitaliseringen.

Fokusområde 10: Innovationsfrämjande kommunledning

Kommunledningen är en förebild som har en öppenhet för alternativa förhållningssätt, mod att ifrågasätta befintliga strukturer samt vilja att testa nya sätt och främja innovativa lösningar.

Digital infrastruktur

Övergripande mål: Hela Motala kommun ska ha tillgång till infrastruktur som medger digitalisering.

För Motala kommun som geografiskt område innebär det att alla ska ha tillgång till bredband i enlighet med de nationella bredbandsmålen, för att möjliggöra digital delaktighet. För Motala kommun som organisation innebär digital infrastruktur att skapa en IT-arkitektur och standarder som erbjuder tillförlitlig kommunikation och säker informationshantering. IT-arkitekturen ska möjliggöra ett processororienterat arbetssätt med väl fungerande integrationer mellan system, där digital information kan delas mellan processer. IT-arkitekturen ska göra det möjligt att utföra arbetet oberoende av tid och rum.

Fokusområde 11: Tillgång till bredband

Hela Motala kommuns geografiska område har tillgång till snabbt bredband.

Fokusområde 12: Teknisk plattform för regional samverkan

Motala kommun har en säker och stabil plattform för samverkan och informationsutbyte med övriga kommuner i länet och Region Östergötland, både för välfärdstjänster och annan verksamhet.

Fokusområde 13: Rätt IT-arkitektur

Motala kommun har en fastställd IT-arkitektur som främjar digitalisering.

Fokusområde 14: Flexibel arbetsplats

Alla medarbetare och förtroendevalda som behöver det kan utföra arbetet oberoende av tid och rum.

Definitioner/begreppslista

- *Digital tjänst*: Tjänst som produceras och konsumeras i ett elektroniskt medium, är tillgänglig dygnet runt, oberoende av geografisk belägenhet och innebär någon form av självbetjäning.
- *Digital transformation*: Värde skapas på helt nya sätt, till exempel nattkameror istället för personliga besök hos boende som behöver tillsyn.
- *Digitalisering*: Verksamhetsutveckling med stöd av informationsteknik
- *Effektivisering*: Att skapa mer nytta med de resurser vi har idag eller att skapa samma nytta som idag med mindre resurser.
- *Interoperabilitet*: Förmågan hos olika system att fungera tillsammans och kommunicera med varandra.
- *Kund*: Person som nyttjar eller berörs av kommunens tjänster.
- *Medborgare*: Person som är folkbokförd i Motala kommun.
- *Öppna data*: Data som görs tillgängligt för omvärlden att användas av alla i nya sammanhang.
- *Öppna standarder*: En standard som tillåter vem som helst att implementera den utan att ägaren av standarden sätter upp orimliga eller diskriminerande hinder. Detta möjliggör kompatibilitet mellan produkter av olika fabrikat som följer standarden, och fri konkurrens mellan utvecklare av dessa produkter.

Referenser, lagstiftning samt goda exempel

Referenslista

- Nationell digitaliseringsstrategi, maj 2017:
<https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2017/05/for-ett-hallbart-digitaliserat-sverige--en-digitaliseringsstrategi/>
- Ny myndighet för digitalisering från september 2018:
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/12/ny-myndighet-for-digitalisering-av-den-offentliga-sektorn-till-sundsvall/>
- Nationell bredbandsstrategi, 2016:
<https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/12/sverige-helt-uppkopplat-2025---en-bredbandsstrategi/>
- Nationell strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning, 2012:
<https://www.regeringen.se/4b00ca/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/pdf/2017/strategier/med-medborgaren-i-centrum.pdf>
- IT Infrastrukturprogram för Motala kommun 2017-2020:
<https://www.motala.se/media/uploads/IT-infrastrukturprogram-Motala-kommun-2017-2020.pdf>
- Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet, 2017:
<https://www.regeringen.se/4a9d9a/contentassets/00b3d9118b0144f6bb95302f3e08d11c/nationell-digitaliseringsstrategi-for-skolvasendet.pdf>
- Nationell strategi e-hälsa, 2010:
<https://www.regeringen.se/49bbd3/contentassets/6ccc07793ab841b888fb343a49d75d54/nationell-ehalsa---strategin-for-tillganglig-och-saker-information-inom-var-d-och-omsorg>
- Sveriges kommuner och landsting om digitalisering:
<https://skl.se/tjanster/omwebbplatsen/sok.13659.html?query=digitalisering&submitButton.x=0&submitButton.y=0>

- Sveriges kommuner och landsting om öppna data:
<https://skl.se/tjanster/omwebbplatsen/sok.13659.html?query=databas+platser+tillg%C3%A4nglighet#query/%C3%B6ppna%20data>
- Regional digital agenda för Östergötland 2018-2020:
[Digital Agenda för Östergötland 2014-2020](#)

Länkar kring lagstiftning

- Digitaliseringsrättsutredningen SOU 2018:25. Betänkandet fokuserar på hur lagstiftningen kan fungera som stöd för den offentliga förvaltningens digitala utveckling:
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/03/sou-201825/>
- EU:s dataskyddsreform (General Data Protection Regulation, GDPR)
<https://www.datainspektionen.se/lagar--regler/dataskyddsforordningen/>
- PSI-direktivet från EU-kommissionen syftar till att göra offentlig information mer tillgänglig. Det innebär bland annat att olika aktörer i samhället ska kunna använda offentlig information för att skapa nya produkter och tjänster. PSI-direktivet har gett upphov till den svenska PSI-lagen (Lag (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen).
<https://www.regeringen.se/om-webbplatsen/psi-direktivet/>
- SCB om Inspire, som är ett EU-direktiv med bestämmelser om infrastruktur för geodata inom Europa. Syftet är att via tjänster förbättra tillgängligheten till offentliga geodata på miljöområdet.
<http://www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/geodata/inspire-direktivet/>

Goda exempel

- Dela digitalt – portal skapad av Sveriges kommuner och landsting för samverkan, erfarenhetsutbyte, samfinansiering och gemensam verksamhetsutveckling inom offentlig sektor:
<https://deladigitalt.se/#loggain>